

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. vasario 23 d.
(OR. en)

6793/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0051 (COD)

POLCOM 37
COEST 153
CODEC 251

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. vasario 23 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 106 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl laikino prekybos liberalizavimo papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 106 final.

Pridedama: COM(2023) 106 final

Briuselis, 2023 02 23
COM(2023) 106 final

2023/0051 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl laikino prekybos liberalizavimo papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2022 m. vasario 24 d. pradėta neišprovokuota ir nepateisinama Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą smarkiai sumažino Ukrainos galimybes prekiauti su kitomis pasaulio šalimis, nes žūsta žmonės, reikia sutelkti dėmesį į teritorijos gynybą, daug gyventojų priversti persikelti, be to, sunaikinti gamybos pajėgumai ir dėl prieigos prie Juodosios jūros blokados netekta didelės transporto maršrutų dalies. Šiomis sudėtingomis aplinkybėmis 2022 m. spalio 21 d. ir 2023 m. vasario 9 d. išvadose Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kad ji toliau teiks tvirtą politinę ir ekonominę paramą Ukrainai. Be to, Ukraina paprašė Sąjungos kiek įmanoma padėti šaliai toliau prekiauti su kitomis pasaulio šalimis ir dar labiau stiprinti prekybos santykius su Sąjunga. Priemonės, kurių imamasi šiam tikslui pasiekti, bet kita ko, yra palankesnių sąlygų sausumos logistikai sudarymas taikant Sąjungos ir Ukrainos susitarimą dėl krovinių vežimo keliais¹ ir naudojantis ES ir Ukrainos solidarumo koridoriais ir dar didesnis rinkos liberalizavimas taikant 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/870 dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal asociacijos susitarimą. Šis reglamentas įsigaliojo 2022 m. birželio 4 d. ir galios iki 2023 m. birželio 5 d. Šios priemonės pasiteisino ir suteikė Ukrainos gamintojams daugiau lankstumo ir tikrumo.

Atsižvelgdama į tebesitęsiančią Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, dėl to atsiradusį poreikį toliau ekonomiškai remti Ukrainą ir į tai, kad 2022 m. birželio mėn. Ukrainai suteiktas ES šalies kandidatės statusas, Komisija teikia pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo atnaujinamos šios prekybos liberalizavimo priemonės ir kuris turėtų būti taikomas vienus metus nuo dabartinių priemonių galiojimo pabaigos dienos (t. y. nuo 2023 m. birželio 6 d.):

- laikinai sustabdomas visų esamų muitų taikymas pagal ES ir Ukrainos asociacijos susitarimo², kuriuo sukuriama išsami ir visapusiška laisvosios prekybos erdvė (IVLPE) (toliau – Asociacijos susitarimas), IV antraštinę dalį. Ši nuostata taikoma dviejų kategorijų produktams:
 - vaisiams ir daržovėms, kuriems taikoma įvežimo kainų sistema;
 - žemės ūkio produktams ir perdirbtiems žemės ūkio produktams, kuriems taikomos tarifinės kvotos;
- nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos laikinai nerenkami antidempingo muitai, taikomi Ukrainos kilmės importuojamoms prekėms, ir

¹ Žr. 2022 m. birželio 27 d. Tarybos sprendimą (ES) 2022/1158 dėl Europos Sąjungos ir Ukrainos susitarimo dėl krovinių vežimo keliais pasirašymo Sąjungos vardu ir laikino taikymo (OL L 179, 2022 7 6, p. 1) ir 2022 m. gruodžio 5 d. Tarybos sprendimą (ES) 2022/2435 dėl Europos Sąjungos ir Ukrainos susitarimo dėl krovinių vežimo keliais sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 319, 2022 12 13, p. 5).

² Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimas (OL L 161, 2014 5 29, p. 3) Šalių pasirašytas dviem dalimis: 2014 m. kovo ir birželio mėn. Tam tikros Asociacijos susitarimo dalys laikinai taikomos nuo 2014 m. lapkričio 1 d. Išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės (IVLPE) nuostatos laikinai taikomos nuo 2016 m. sausio 1 d. ir, visoms ES valstybėms narėms ją ratifikavus, visapusiškai galioja nuo 2017 m. rugsejo 1 d.

- laikinai sustabdomas bendrų importo taisyklių (apsaugos priemonių)³ taikymas Ukrainos kilmės importuojamiems produktams.

Reglamentu (ES) 2022/870 taip pat laikinai sustabdomas esamų muitų tarifų taikymas pramonės produktams, kuriems pagal Asociacijos susitarimo I-A priedą taikomas laipsniškas muitų panaikinimas iki 2022 m. pabaigos. Į šį pasiūlymą dėl šių priemonių atnaujinimo šie produktai neįtraukti, nes jiems bet kuriuo atveju nuo 2023 m. sausio 1 d. taikomi nuliniai muitai.

Šios laikinos ir išskirtinės priemonės padės toliau remti ir skatinti esamus prekybos srautus iš Ukrainos į Sąjungą. Tai atitinka vieną iš pagrindinių Asociacijos susitarimo tikslų – sudaryti sąlygas tvirtesniems ekonominiams ir prekybos ryšiams, kad Ukraina galėtų palaipsniui integruotis į ES vidaus rinką.

Šiame pasiūlyme dėl reglamento numatytų prekybos liberalizavimo priemonių imamasi laikantis Asociacijos susitarimo 2 straipsnyje nustatyto įsipareigojimo, kuriuo kaip vienas iš esminių Susitarimo elementų įtvirtinamas skatinimas laikytis suvereniteto ir teritorinio vientisumo, sienų neliečiamumo ir nepriklausomybės principų. Atitinkamai šios prekybos liberalizavimo priemonės priklausytų nuo to, ar laikomasi minėtų 2 straipsnyje išdėstytų pagrindinių principų, įskaitant tuos, pagal kuriuos pagarba demokratijos principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms bei teisinės valstybės principui yra esminiai Susitarimo elementai.

Be to, šiame pasiūlyme numatytais prekybos liberalizavimo priemonėmis pagal SESV 207 straipsnio 1 dalį siekiama užtikrinti, kad Sąjungos bendra prekybos politika būtų vykdoma atsižvelgiant į ES sutarties 21 straipsnyje nustatytus Sąjungos išorės veiksmų principus ir tikslus.

Remiantis pasiūlymu, pagreitinotos apsaugos procedūros bus taikomos remiantis reguliaria stebėseną, taip sudarant galimybę vėl pradėti taikyti muitus.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šios prekybos liberalizavimo priemonės derėtų su Asociacijos susitarimo, visų pirma IV antraštinės dalies, kuria sukuriama IVLPE ir kurioje numatyta, kad Šalys per ne ilgesnį kaip 10 metų pereinamąjį laikotarpį nuo Susitarimo įsigaliojimo palaipsniui sukuria laisvosios prekybos erdvę, įgyvendinimu.

Be to, Reglamentu (ES) 2022/870 parodytas tvirtas ES įsipareigojimas ekonomiškai remti Ukrainą vykdant tarptautinę prekybą Rusijos agresijos prieš Ukrainą sąlygomis. Prekybos liberalizavimo priemonių atnaujinimas yra logiška šios politikos tęsia, nes ir karinė agresija, ir Ukrainos ekonominiai sunkumai tęsiasi.

Galiausiai, 2021 m. Ukraina paprašė pradėti peržiūrą pagal Asociacijos susitarimo 29 straipsnio 4 dalį, kad būtų apsvarstyta galimybė paspartinti Ukrainos ir Sąjungos tarpusavio muitų panaikinimą ir išplėsti jo taikymo sritį. Šiuo metu derybos sustabdytos.

Nepaisant to, 2023 m. vasario 3 d. įvykusiame ES ir Ukrainos aukščiausiojo lygio susitikime patvirtintas peržiūrėtas 2023–2024 m. IVLPE geresnio įgyvendinimo prioritetinių veiksmų

³ 2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių (OL L 83, 2015 3 27, p. 16).

planas. Tai, be kita ko, yra Ukrainos įsipareigojimas 2023 m. pirmąjį ketvirtį priimti teisės aktus dėl paukštienos higienos ir kokybės, taip bus sudarytos sąlygos priimti sutartus tam tikros paukštienos eksporto iš ES į Ukrainą sertifikato pakeitimus.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Europos Sąjunga griežtai pasmerkė Rusijos agresiją prieš Ukrainą ir ėmėsi precedento neturinčių veiksmų, kad paremtų Ukrainą šiomis ekstremaliomis aplinkybėmis, pradedant finansine pagalba, įskaitant makrofinansinę pagalbą neatidėliotinoms priemonėms ir atstatymui, karinės įrangos tiekimu ir plataus masto sankcijų Rusijai ir Baltarusijai priėmimu ir baigiant bendradarbiavimo stiprinimu pagal Asociacijos susitarimą. Be to, 2022 m. birželio mėn. Ukrainai suteiktas ES šalies kandidatės statusas. Todėl siūlomas reglamentas atitiktų ES sutarties 21 straipsnio 3 dalyje nustatytą Sąjungos įsipareigojimą užtikrinti įvairių išorės veiksmų sričių nuoseklumą, taip pat SESV 207 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatyta, kad bendra prekybos politika turi būti vykdoma atsižvelgiant į Sąjungos išorės veiksmų principus ir tikslus, ir būtų grindžiamas šiomis nuostatomis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis pasiūlymo pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 207 straipsnio 2 dalis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Kaip nustatyta SESV 3 straipsnio 1 dalies e punkte, bendra prekybos politika priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai. Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

- **Proporcingumo principas**

Šis pasiūlymas būtinas norint įgyvendinti bendrą prekybos politiką ir tikslą padėti Ukrainai, taip pat prekybos su Sąjunga srityje, įveikti dabartinius ekonominius sunkumus.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šis pasiūlymas pagrįstas SESV 207 straipsnio 2 dalimi, kurioje numatytos bendros prekybos politikos priemonės.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Netaikoma.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

- **Poveikio vertinimas**

Siekiant užtikrinti, kad prekybos liberalizavimo priemonės Ukrainai būtų taikomos ir 2023 m. birželio 5 d. nustojus galioti Reglamentui (ES) 2022/870, svarbu, kad reglamentas įsigaliotų

2023 m. birželio 6 d. Atsižvelgiant į šią būtinybę ir su tuo susijusį pasiūlymo skubumą, poveikio vertinimas nebuvo atliktas. Vis dėlto 2007 m. Prekybos GD pavedimu buvo atliktas Asociacijos susitarimo prekybos ir su prekyba susijusių nuostatų poveikio tvarumui vertinimas ir į jį atsižvelgta derantis dėl IVLPE. Šiuo vertinimu patvirtinta, kad prekybos ir su prekyba susijusių nuostatų įgyvendinimas darys teigiamą ekonominį poveikį ES ir Ukrainai.

Be to, importo srutai, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2022/870, yra reguliariai stebimi ir apie juos pranešama. Remiantis šios stebėsenos rezultatais, siūloma apsaugos priemonės padaryti veiksmingesnes, jei importas darytų neigiamą poveikį ES rinkai.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Priemonė nepadidina reguliavimo naštos bendrovėms.

- **Pagrindinės teisės**

Šios priemonės grindžiamos tais pačiais pagrindiniais principais, kurie įtvirtinti ES ir Ukrainos asociacijos susitarime. Visų pirma Asociacijos susitarimo su Ukraina 2 straipsnyje nurodyta, kad pagarba demokratijos principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms bei teisinės valstybės principas yra esminiai Susitarimo elementai.

Prekybos liberalizavimo priemonės taip pat atitiktų Europos pagrindinių teisių chartiją.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Remiantis apskaičiavimais, pagrįstais produktų, kuriems taikomas siūlomas reglamentas, importo iš Ukrainos apimtimi 2021 m., viršijančia metinę muitais neapmokestinamą kvotą, Europos Sąjunga kasmet netektų 33,4 mln. EUR muitų pajamų. Be to, nutraukus antidempingo priemonių taikymą tam tikriems importuojamiems Ukrainos kilmės karštojo valcavimo produktams iš geležies, nelegiruotojo plieno ar kito legiruotojo plieno [įrašyti išnašą, kai bus paskelbta], vienintelė Ukrainai tebetaikoma prekybos apsaugos priemonė yra antidempingo muitas, taikomas tam tikriems importuojamiems besiūliams vamzdžiams ir vamzdeliams iš geležies ar plieno, kuris nebuvo renkamas pagal Reglamento (ES) 2022/870 1 straipsnio 2 dalį. Jei Komisija negaus prašymo, kuriame pateikta pakankamai įrodymų, kad priemonėms nustos galioti tikėtina, jog dempingas ir žala tęsis arba pasikartos, šis muitas nustos galioti 2023 m. spalio 3 d. Jei priemonių taikymas tam tikriems besiūliams vamzdžiams ir vamzdeliams iš geležies arba plieno būtų pratęstas po šios datos, remiantis importo iš Ukrainos apimtimi 2020 m. ir 2021 m., apskaičiuota, kad didžiausias antidempingo muitų nuostolis būtų mažesnis nei 15 mln. EUR per metus. Taigi bendra apskaičiuotoji suma yra 48,4 mln. EUR⁴ ir todėl poveikis ES nuosaviems ištekliams būtų labai ribotas.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

ES ir Ukrainos dvišalės prekybos raidos internetinės ataskaitos pateikiamos specialiose Europos Komisijos interneto svetainėse. Reguliari reglamento poveikio stebėseną, atsižvelgiant į informaciją apie produktų, kuriems taikomos prekybos liberalizavimo

⁴ Apskaičiuota, kad tarifinių kvotų perviršis sudaro 44,5 mln. EUR, o antidempingo muitų – 20 mln. EUR. Taigi pagal šį reglamentą prarastos įplaukos iš tradicinių nuosavų išteklių yra 64,5 mln. EUR (bendroji suma, į kurią įskaičiuotos surinkimo išlaidos) x 0,75 = 48,4 mln. EUR per aptariamą laikotarpį.

priemonės, eksportą, importą, kainas Sąjungos rinkoje ir gamybą Sąjungoje, bus vykdoma kas du mėnesius.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Atsižvelgiant į Ukrainos ekstremaliąją padėtį, šia priemone siekiama padidinti viso importo iš Ukrainos srautus, sustabdant visų esamų muitų tarifų ir importo muitų, taikomų Ukrainos produktams, taikymą. Prekybos liberalizavimo priemonės reikštų visišką visiems produktams taikomų importo muitų sustabdymą.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**dėl laikino prekybos liberalizavimo papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros¹,
kadangi:

- (1) Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarime² (toliau – Asociacijos susitarimas) nustatytas Sąjungos ir Ukrainos santykių pagrindas. Remiantis Tarybos sprendimu 2014/668/ES³, Asociacijos susitarimo IV antraštinė dalis, skirta prekybai ir su prekyba susijusiems klausimams, buvo laikinai taikoma nuo 2016 m. sausio 1 d.⁴ ir, visoms valstybėms narėms ją ratifikavus, įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 1 d.;
- (2) Asociacijos susitarimu reiškiamas Asociacijos susitarimo šalių (toliau – Šalys) noras plačiu mastu ir naujoviškai stiprinti ir plėsti santykius, lengvinti ir pasiekti laipsnišką ekonominę integraciją, ir tai daryti laikantis teisių ir įsipareigojimų, susijusių su Šalių naryste Pasaulio prekybos organizacijoje;
- (3) Asociacijos susitarimo 25 straipsnyje numatyta laipsniškai sukurti Šalių tarpusavio laisvosios prekybos erdvę, remiantis 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT 1994) XXIV straipsniu. Tuo tikslu Asociacijos susitarimo 29 straipsnyje numatyta laipsniškai naikinti muitus pagal jame pateiktus tvarkaraščius ir taip pat numatyta galimybė šį panaikinimą paspartinti ir išplėsti jo taikymo sritį.

¹ ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas.

² OL L 161, 2014 5 29, p. 3.

³ 2014 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimas 2014/668/ES dėl Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo, kiek tai susiję su jo III antraštine dalimi (išskyrus nuostatas dėl vienodo požiūrio į kitos Šalies teritorijoje teisėtai dirbančius trečiųjų šalių piliečius), IV, V, VI bei VII antraštinėmis dalimis ir susijusiais priedais bei protokolais (OL L 278, 2014 9 20, p. 1).

⁴ 2014 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimas 2014/668/ES dėl Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo, kiek tai susiję su jo III antraštine dalimi (išskyrus nuostatas dėl vienodo požiūrio į kitos Šalies teritorijoje teisėtai dirbančius trečiųjų šalių piliečius), IV, V, VI bei VII antraštinėmis dalimis ir susijusiais priedais bei protokolais (OL L 278, 2014 9 20, p. 1).

Asociacijos susitarimo 48 straipsnyje numatyta, kad prieš Šalims taikant viena kitai antidempingo priemones turi būti atsižvelgta į viešąjį interesą;

- (4) 2022 m. vasario 24 d. Rusijos pradėtas neišprovokuotas ir nepateisinamas agresijos karas prieš Ukrainą smarkiai sumažino Ukrainos galimybes prekiauti su kitomis pasaulio šalimis, be kita ko, todėl, kad sunaikinti gamybos pajėgumai ir prarasta didelė transporto maršrutų dalis, pvz., dėl prieigos prie Juodosios jūros apribojimo ir neapibrėžtumo. Tokiomis išskirtinėmis aplinkybėmis ir siekiant sušvelninti neigiamą ekonominį Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikį, būtina sparčiau plėtoti glaudesnius Sąjungos ir Ukrainos ekonominius santykius, kad Ukrainos valdžios institucijoms ir gyventojams būtų teikiama nuolatinė parama. Todėl būtina ir tikslinga toliau skatinti prekybos srautus ir taikyti lengvatas – prekybos liberalizavimo priemones – visiems produktams, atsižvelgiant į siekį greičiau naikinti Sąjungos ir Ukrainos tarpusavio prekybai taikomus muitus;
- (5) pagal Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 21 straipsnio 3 dalį Sąjunga užtikrina savo išorės veiksmų įvairių sričių nuoseklumą. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnio 1 dalį bendra prekybos politika vykdoma atsižvelgiant į Sąjungos išorės veiksmų principus ir tikslus;
- (6) 2023 m. birželio 5 d. nustos galioti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/870⁵;
- (7) šiuo reglamentu nustatomos prekybos liberalizavimo priemonės turėtų būti tokios: i) sustabdomas įvežimo kainų sistemos taikymas vaisiams ir daržovėms; ii) sustabdomas tarifinių kvotų ir importo muitų taikymas; iii) nukrypstant nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1036⁶ 14 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos, taikant šį reglamentą importuojamiems Ukrainos kilmės produktams nustatyti antidempingo muitai neturėtų būti renkami jokių metu, įskaitant pasibaigus šio reglamento galiojimui, ir iv) laikinai sustabdomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/478⁷ taikymas. Taikydama tas priemones Sąjunga faktiškai laikinai teiks deramą ekonominę ir finansinę paramą Ukrainai ir paveiktiems ekonominės veiklos vykdytojams;
- (8) siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, šiuo reglamentu nustatomos lengvatinės priemonės turėtų priklausyti nuo to, ar Ukraina laikosi visų atitinkamų naudojimosi lengvatomis pagal Asociacijos susitarimą sąlygų, įskaitant atitinkamų produktų kilmės taisykles ir su jomis susijusias procedūras, taip pat nuo glaudaus Ukrainos administracinio bendradarbiavimo su Sąjunga, kaip numatyta Asociacijos susitarime;
- (9) Ukraina turėtų nenustatyti naujų muitų ar jiems lygiaverčio poveikio mokesčių ir naujų kiekybinių apribojimų arba lygiaverčio poveikio priemonių, turėtų nedidinti galiojančių muitų ar mokesčių arba nenustatyti jokių kitų prekybos su Sąjunga apribojimų, nebent tai aiškiai pateisinama Rusijos karinės agresijos aplinkybėmis. Jei

⁵ 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/870 dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą (OL L 152, 2022 6 3, p. 103).

⁶ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1036 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos Sąjungos narėmis nesančių valstybių (OL L 176, 2016 6 30, p. 21).

⁷ 2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių (OL L 83, 2015 3 27, p. 16).

Ukraina nesilaiko bet kurios iš tų sąlygų, Komisijai turėtų būti suteikta teisė laikinai sustabdyti visas šiuo reglamentu nustatomas lengvatines priemones arba jų dalį;

- (10) Asociacijos susitarimo 2 straipsnyje nustatyta, kad, be kita ko, pagarba demokratijos principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, skatinimas laikytis suvereniteto ir teritorinio vientisumo, sienų neliečiamumo ir nepriklausomybės principų, taip pat veiksmai, nukreipti prieš masinio naikinimo ginklus, susijusias medžiagas ir jų siuntimo į taikinį priemones, yra esminiai Asociacijos susitarimo elementai. Be to, Asociacijos susitarimo 3 straipsnyje nurodoma, kad teisinės valstybės ir gero valdymo principų laikymasis, kova su korupcija, kova su įvairaus pavidalo tarpvalstybiniu organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu, darnaus vystymosi ir veiksmingo daugiašališkumo skatinimas yra svarbiausia stiprinant Šalių tarpusavio santykius. Tikslinga numatyti galimybę laikinai sustabdyti šiame reglamente nustatytą lengvatinių priemonių taikymą, jei Ukraina nesilaikytų bendrų Asociacijos susitarimo principų, kaip yra pagal kitus panašius Sąjungos sudarytus asociacijos susitarimus;
- (11) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai laikinai sustabdyti 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose numatytą lengvatinių priemonių taikymą, jei nebesilaikoma teisės naudotis lengvatinėmis priemonėmis sąlygų. Šie įgaliojimai taip pat turėtų būti suteikti siekiant nustatyti apsaugos priemones tais atvejais, kai importas pagal šį reglamentą daro neigiamą poveikį panašių ar tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkoms. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁸;
- (12) atsižvelgiant į Komisijos atliekamą trijų mėnesių vertinimą, grindžiamą reguliaria šio reglamento poveikio stebėseną ir gavus tinkamai pagrįstą valstybės narės prašymą arba Komisijos iniciatyva būtina numatyti galimybę vėl taikyti muitus, įprastai taikomus pagal Asociacijos susitarimą, bet kuriems į šio reglamento taikymo sritį patenkantiems importuojamiems produktams, kurie daro neigiamą poveikį panašių ar tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkai;
- (13) išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės, kuri yra Asociacijos susitarimo sudėtinė dalis, įgyvendinimo metinė ataskaita, rengiama Komisijos, turėtų apimti išsamų šiuo reglamentu nustatomų prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimą;
- (14) atsižvelgiant į skubą, susijusią su situacija, sukelta Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, tikslinga aštuonių savaičių laikotarpiui taikyti išimtį, nustatytą prie ES sutarties, SESV ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje;
- (15) atsižvelgiant į ekonominės padėties Ukrainoje skubą ir į tai, kad 2023 m. birželio 5 d. nustoja galioti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/870, šis reglamentas turėtų įsigaliooti 2023 m. birželio 6 d.,

⁸ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Prekybos liberalizavimo priemonės

1. Nustatomos šios lengvatinės priemonės:
 - (a) įvežimo kainų sistemos taikymas sustabdomas tiems produktams, kuriems ji taikoma pagal Asociacijos susitarimo I-A priedą. Tų produktų importui netaikomi jokie muitai;
 - (b) sustabdomas visų pagal Asociacijos susitarimo I-A priedą nustatytų tarifinių kvotų taikymas ir produktus, kuriems tos kvotos taikomos, leidžiama importuoti į Sąjungą iš Ukrainos netaikant jokių muitų.
2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2016/1036 14 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos, taikant šį reglamentą importuojamiems Ukrainos kilmės produktams nustatyti antidempingo muitai nerenkami jokių metu, įskaitant pasibaigus šio reglamento galiojimui.
3. Reglamento (ES) 2015/478 taikymas importuojamiems Ukrainos kilmės produktams laikinai sustabdomas.

2 straipsnis

Sąlygos, kuriomis suteikiama teisė į lengvatinių priemonių taikymą

1 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose numatytų lengvatinių priemonių taikymui nustatomos šios sąlygos:

- (a) laikomasi produktų kilmės taisyklių ir su jomis susijusių procedūrų, numatytų Asociacijos susitarime;
- (b) Ukraina nenustato naujų muitų arba jiems lygiaverčio poveikio mokesčių ir naujų kiekybinių apribojimų arba lygiaverčio poveikio priemonių, taikomų Sąjungos kilmės importui, arba nepadidina galiojančių muitų arba mokesčių, arba nenustato jokių kitų apribojimų prekybai su Sąjunga, įskaitant diskriminacines vidaus administracines priemones, nebent tai aiškiai pateisinama karo aplinkybėmis, ir
- (c) Ukraina gerbia demokratijos principus, žmogaus teises ir pagrindinės laisvės bei teisinės valstybės principą, taip pat nuolat deda ilgalaikes pastangas kovoti su korupcija ir neteisėta veikla, kaip numatyta Asociacijos susitarimo 2, 3 ir 22 straipsniuose.

3 straipsnis

Laikinas sustabdymas

1. Jei Komisija nustato, kad yra užtekinai įrodymų, jog Ukraina nesilaiko 2 straipsnyje nustatytų sąlygų, ji gali, priimdama įgyvendinimo aktą, visiškai ar iš dalies sustabdyti 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose numatytų lengvatinių priemonių taikymą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Jei valstybė narė paprašo Komisijos sustabdyti bet kurios lengvatinės priemonės taikymą, remdamasi tuo, kad Ukraina nesilaiko 2 straipsnio b punkte nustatytų

sąlygų, Komisija per keturis mėnesius nuo tokio prašymo pateikia pagrįstą nuomonę dėl pareiškimo, kad Ukraina nesilaiko sąlygų, pagrįstumo. Jeigu Komisija padaro išvadą, kad pareiškimas yra pagrįstas, ji inicijuoja šio straipsnio 1 dalyje nurodytą procedūrą.

4 straipsnis

Pagreitintos apsaugos priemonės

1. Jei Ukrainos kilmės produktas importuojamas tokiomis sąlygomis, kurios daro neigiamą poveikį panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkai, Komisija, priimdama įgyvendinimo aktą, bet kuriuo metu to produkto importui gali vėl nustatyti muitus, kurie įprastai taikomi pagal Asociacijos susitarimą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Komisija vykdo reguliarią šio reglamento poveikio stebėseną atsižvelgdama į informaciją apie produktą, kuriems taikomos prekybos liberalizavimo priemonės pagal 1 straipsnio 1 dalies b punktą, eksportą, importą, kainas Sąjungos rinkoje ir gamybą Sąjungoje.

Komisija kas du mėnesius, pradedant nuo šio reglamento įsigaliojimo, informuoja valstybes nares apie reguliarios stebėsenos rezultatus.

3. Komisija, siekdama vėl nustatyti muitus, pradeda panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkos padėties vertinimą.

Šis vertinimas turi būti baigtas per ne ilgesnį kaip trijų mėnesių laikotarpį:

- (a) gavus tinkamai pagrįstą valstybės narės prašymą, kuriame pateikiama pakankamai *prima facie* įrodymų, kuriuos ta valstybė narė pagrįstai turi pagal 5 dalį, apie 1 dalyje nurodytą neigiamą poveikį rinkai darantį importą, arba
 - (b) savo iniciatyva, kai Komisijai tampa akivaizdu, kad esama pakankamai *prima facie* įrodymų apie 1 dalyje nurodytą neigiamą poveikį rinkai darantį importą.
4. Jei atlikusi vertinimą Komisija mano, kad panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkai buvo daromas neigiamas poveikis, ir ji ketina vėl nustatyti muitus, ji *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia pranešimą apie muitų, kurie įprastai taikomi pagal 1 dalį, taikymo atnaujinimą. Pranešime pateikiama pagreitinoto vertinimo pagrindinių rezultatų suvestinė ir nurodomas laikotarpis, per kurį suinteresuotosios šalys gali pateikti savo nuomonę raštu. Toks laikotarpis negali būti ilgesnis nei 10 dienų nuo pranešimo paskelbimo dienos.
 5. Vertindama, ar pagal 1 dalį turėtų būti taikomos priemonės, Komisija atsižvelgia į visus susijusius rinkos pokyčius, įskaitant atitinkamo importo poveikį panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkos padėčiai. Šio vertinimo metu atsižvelgiama į šiuos veiksnius:
 - (a) atitinkamo produkto importo iš Ukrainos didėjimo tempą ir apimtį absoliučiaja bei santykinė vertėmis;
 - (b) atitinkamo importo poveikį ES gamybai ir kainoms, kartu atsižvelgiant į importo iš kitų šaltinių raidą.

Šis sąrašas nėra baigtinis ir galima atsižvelgti ir į kitus svarbius veiksnius.

6. Muitai, kurie įprastai taikomi pagal Asociacijos susitarimą, gali būti vėl nustatyti tokiam laikotarpiui, kuris būtinas neigiamam poveikiui panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkai pašalinti.
7. Jei dėl išskirtinių aplinkybių reikia imtis neatidėliotinų veiksmų, Komisija, netaikydama 4 dalyje nustatytos procedūros ir informavusi pagal Reglamento (ES) 2015/478 3 straipsnio 1 dalį įsteigtą Apsaugos priemonių komitetą, gali imtis bet kokių būtinų prevencinių priemonių.

5 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Muitinės kodekso komitetas, įsteigtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013⁹ 285 straipsnio 1 dalį, kiek tai susiję su šio reglamento 3 straipsnio 1 dalimi. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Komisijai padeda Apsaugos priemonių komitetas, įsteigtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/478 3 straipsnio 1 dalį, kiek tai susiję su šio reglamento 4 straipsnio 1 dalimi. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

6 straipsnis

Prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimas

Komisijos rengiama išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės įgyvendinimo metinė ataskaita apima išsamų šiame reglamente numatytų prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimą ir, prireikus, tų priemonių socialinio poveikio Ukrainoje ir Sąjungoje vertinimą. Informacija apie produktų importą pagal 1 straipsnio 1 dalies b punktą kas mėnesį skelbiama Komisijos interneto svetainėje.

7 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja 2023 m. birželio 6 d.

Šis reglamentas taikomas iki 2024 m. birželio 5 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas /Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas /Pirmininkė

⁹ 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

**FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO, KURIO POVEIKIS BIUDŽETUI
SUSIJES TIK SU IPLAUKOMIS, PAŽYMA**

1. PASIŪLYMO PAVADINIMAS

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl laikino prekybos liberalizavimo papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą

2. BIUDŽETO EILUTĖS

12 skyrius, 120 straipsnis

2023 metų biudžete numatyta suma: **21 590 300 000 EUR**

3. FINANSINIS POVEIKIS

Pasiūlymas finansinio poveikio neturi.

Pasiūlymas neturi finansinio poveikio išlaidoms, bet turi finansinį poveikį pajamoms. Poveikis yra toks:

Biudžeto eilutė	Pajamos	Laikotarpis: 2023 m. dalis – 2024 m. dalis* (mln. EUR, dešimtųjų tikslumu)
12 skyriaus 120 straipsnis ¹⁰	<i>Poveikis nuosaviems ištekliais</i>	48,4
Iš viso		

* Vieni metai nuo reglamento įsigaliojimo

Skaičiavimai pagrįsti produktų, kuriems taikomas siūlomas reglamentas, importo apimtimi 2021 m., viršijančia metinę muitais neapmokestinamą kvotą (t. y. 40 tarifinių kvotų), taip pat antidempingo muitų įverčiu.

Remiantis pirmiau pateiktais skaičiavimais, pagal šį sprendimą prarastos įplaukos iš tradicinių nuosavų išteklių yra 64,5 mln. EUR (bendroji suma, į kurią įskaičiuotos surinkimo išlaidos) x 0,75 = 48,4 mln. EUR per aptariamą laikotarpį.

4. KOVOS SU SUKČIAVIMU PRIEMONĖS

Siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, teisė naudotis siūlomu reglamentu nustatytomis prekybos priemonėmis turėtų priklausyti nuo to, ar Ukraina laikosi visų atitinkamų naudojimosi lengvatomis pagal Asociacijos susitarimą sąlygų, įskaitant atitinkamų produktų kilmės

¹⁰ Tradiciniai nuosavi ištekliai (žemės ūkio muitai, cukraus mokesčiai, kiti muitai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 25 % surinkimo sąnaudų.

taisykles ir su jomis susijusias procedūras, taip pat nuo glaudaus Ukrainos administracinio bendradarbiavimo su Sąjunga, kaip numatyta Asociacijos susitarime.